

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2006

MATAMAITIC – ARDLEIBHÉAL

PÁIPÉAR 1 (300 marc)

DÉARDAOIN, 8 MEITHEAMH – MAIDIN, 9:30 go dtí 12:00

Freagair **GACH** ceist.

Gabhann 50 marc le gach ceist.

Féadfar grafpháipéar a fháil ón bhfeitheoir.

Cuireann an tsiombail ✍ in iúl gur chóir duit obair thacaíochta a thaispeáint
chun lánmharcanna a ghnóthú.

---

1. (a) Méadaítear praghas DVD ó €12·50 go dtí €13·75.

 Sloinn an méadú sin mar chéatadán den praghas tosaigh.

(b) (i) Tógann sé 6 huairé an chloig ar Sheán taisteal ó Dhoire go dtí Port Láirge, fad slí 378 km.

Tógann sé 45 nóiméad sa bhreis air filleadh ó Phort Láirge go dtí Doire ar an mbealach céanna.

 Cé mhéad km/h níos moille a bhí an meánluas ar an mbealach ar ais?

(ii) €50 000 an t-ioncam comhlán atá ag Jill.

€10 460 an cháin ioncaim iomlán atá le híoc aici.

€32 000 scoithphointe an ráta caighdeánaigh.

Is é 20% an ráta caighdeánach cánach agus is é 42% an ráta is airde.

 Cad iad na creidmheasanna cánach atá ag Jill don bhliain?

(c) (i) Trí shlánú a dhéanamh don tslánuimhir is gaire, déan meastachán ar a luach:

$$\frac{\sqrt{42 \cdot 91 + 21 \cdot 3}}{17 \cdot 56 - 3 \cdot 7 \times 4 \cdot 2}$$

Ansin, luacháil $\frac{\sqrt{42 \cdot 91 + 21 \cdot 3}}{17 \cdot 56 - 3 \cdot 7 \times 4 \cdot 2}$, ceart go dtí dhá ionad dheachúlacha.

(ii) Rinneadh méid áirithe airgid a infheistiú ar ús iolraithe ar feadh dhá bhliain.

5% an ráta úis a bhí i bhfeidhm gach aon bhliain.

Tar éis dhá bhliain b'ionann is €5512·50 an t-iomlán.

 Ríomh an méid airgid a rinneadh a infheistiú i dtús báire.

2. (a) Rinne Derek 390 iarratas ar phasanna a phróiseáil le linn mhí Iúil.
Bhí líon na bphasanna a rinne sé a phróiseáil i mí Lúnasa 10% níos lú ná an líon i mí Iúil.

 Cé mhéad iarratas a rinne sé a phróiseáil i mí Lúnasa?

- (b) D'fhreagair 70 déagóir suirbhé a bhain le háiteanna saoire.

Bhí 30 duine díobh a chaith saoire sa Fhrainc,
26 duine díobh a chaith saoire sa Spáinn,
agus 28 duine díobh a chaith saoire san Iodáil.
Chaith 12 díobh saoire sa Fhrainc agus sa Spáinn
araon, 8 díobh sa Spáinn agus san Iodáil araon,
agus bhí x díobh a chaith saoire sa Fhrainc
agus san Iodáil amháin.

Bhí 4 déagóirí a chaith saoire i ngach aon cheann de na trí thír.

An líon déagóirí nár chaith saoire riamh i gceann ar bith de na háiteanna sin, b'ionann é agus dhá oiread an lín nár chaith saoire ach sa Fhrainc agus san Iodáil amháin.

- (i) Léirigh an fhaisnéis thuas ar léaráid Venn.
- (ii) Ríomh an líon déagóirí nár chaith saoire ach amháin sa Fhrainc.
- (c) (i) Ceannaíonn ceannaí tae ar €3 · 29 an kg agus díolann sé le custaiméir sa Bhreatain é ar bhrabús 60% den praghas ceannaithe.
£1 (steirling) = €1 · 46 an ráta malairte.
 Ríomh, ceart go dtí dhá ionad dheachúlacha, praghas díolta an tae ina £ steirling.
- (ii) Athraíonn an ráta malairte go £1 (steirling) = €1 · 50. Fanann praghas díolta an tae, i steirling, gan athrú.
 Ríomh, ceart go dtí an tslánuimhir is gaire, an brabús faoin gcéad a bhíonn ag an gceannaí sa chás seo.

3. (a) (i) Simpligh $(64)^{\frac{3}{2}}$.

(ii) Simpligh $(64)^{\frac{2}{3}}$.

(b) Is é € x an costas ar bhéile do dhuine fásta agus € y an costas ar bhéile do leanbh.
€125 an costas ar bhéile do 3 daoine fásta agus 2 leanaí.

€115 an costas ar bhéile do 2 daoine fásta agus 3 leanaí.

(i) Scríobh síos dhá chothromóid in x agus y chun an fhaisnéis sin a léiriú.

(ii) ✍ Réitigh na cothromóidí sin chun costas béile do dhuine fásta
costas béile do leanbh a fháil.

(c) (i) ✍ Sloinn é seo san fhoirm is simplí:

$$\frac{1}{2x-3} - \frac{1}{2x+3}$$

(ii) ✍ Uaidh sin, nó ar shlí eile, réitigh an chothromóid:

$$\frac{1}{2x-3} - \frac{1}{2x+3} = \frac{6}{7}, \quad x \in \mathbf{Z}.$$

4. (a) ✍ Sloinn é seo san fhoirm is simplí:

$$2x - [3 - (4 - 3x)] + 6.$$

- (b) (i) ✍ Réitigh $x^2 - 4x - 8 = 0$, agus bíodh do fhreagra san fhoirm

$$a \pm a\sqrt{b}, \text{ áit a bhfuil } a, b \in \mathbf{N}.$$

- (ii) Fachtóirigh $9x^2 - 16y^2$.

- (iii) $x + 4$ fad sleasa amháin ar dhronuilleog.

$$x^2 + 16x + 48 \text{ achar na dronuilleoige.}$$

- ✍ Faigh slonn in x d'fhad an tsleasa eile.

- (c) Caithfidh feirmeoir burlaí féir a thabhairt dá chuid beithíoch ar feadh 90 lá.

Tugann sé 540 burla féir do na beithígh in imeacht roinnt laethanta.

x burla sa lá an meántomhaltas féir le linn na tréimhse sin.

- (i) Scríobh slonn in x do líon na laethanta a thógfaidh sé an 540 burla a ídiú.

Má mhéadaítear an meántomhaltas de 1 bhurla amháin ídeofar 300 burla sna laethanta a bheidh fágtha.

- (ii) Scríobh slonn in x do líon na laethanta a thógfaidh sé an 300 burla a ídiú.

- (iii) Bain feidhm as an bhfaisnéis thuas agus scríobh cothromóid in x .

- (iv) ✍ Réitigh an chothromóid sin chun luach x a fháil mar aon le líon na laethanta a thógfaidh sé an chéad 540 burla a ídiú.

5. (a) x° an teocht a bhí ann Dé Domhnaigh.

Tháinig ardú 3° ar an teocht gach lá den dá lá díreach ina dhiaidh sin.

Tháinig laghdú 4° ar an teocht gach lá de na trí lá díreach ina dhiaidh sin.

 Díorthaigh slonn in x don teocht ar an gcúigiú lá (i.e. Dé hAoine).

(b) Bíodh f mar an fheidhm $f: x \rightarrow 35x - 5x^2$.

Tarraing graf f le haghaidh $0 \leq x \leq 7$, $x \in \mathbf{R}$.

(c) Tugann an fhoirmle thíos an airde, y méadar, os cionn na talún a shroicheann liathróid x soicind tar éis í a chaitheamh go ceartingearach suas san aer:

$$y = 35x - 5x^2.$$

Bain feidhm as do ghraf i gcuid (b) chun meastachán a fháil orthu seo:

(i) an uasairde a shroicheann an liathróid

(ii) airde na liathróide tar éis $5 \cdot 5$ soicind.

Ar dhá ócáid, bíonn an liathróid 20 méadar os cionn na talún.

(iii) Bain feidhm as do ghraf i gcuid (b) chun meastacháin a fháil ar an dá uair a tharlaíonn sé sin.

6. (a) Agus tú ag glacadh leis go bhfuil:

$$v^2 = u^2 + 2as.$$

 Scríobh s i dtéarmaí v , u agus a .

(b) (i) Fachtóirigh $2l - kl + km - 2m$.

(ii) Fachtóirigh $6x^2 - 19x + 10$.

(iii) Fachtóirigh $17x - 5x^2$.

(c) Bíodh f mar an fheidhm $f: x \rightarrow 1 - 3x$ agus g mar an fheidhm $g: x \rightarrow 1 - x^2$.

(i) Faigh $f(-2)$ agus $g(5)$.

(ii) Sloinn $f(x + 1)$ san fhoirm $ax + b$, a agus $b \in \mathbf{Z}$.

(iii) Réitigh é seo le haghaidh x : $f(x + 1) = f(-2) + g(5)$.

Leathanach Bán